
Y CYNGOR 3/3/16

Yn bresennol: Y Cynghorydd Dilwyn Morgan (Cadeirydd);
Y Cynghorydd Eric Merfyn Jones (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr: Craig ab Iago, Stephen Churchman, Annwen Daniels, Lesley Day, Gwynfor Edwards, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Thomas Ellis, Alan Jones Evans, Aled Evans, Jean Forsyth, Gweno Glyn, Simon Glyn, Gwen Griffith, Selwyn Griffiths, Alwyn Gruffydd, Siân Gwenllian, Annwen Hughes, Chris Hughes, John Brynmor Hughes, Louise Hughes, Sian Wyn Hughes, Jason Humphreys, Peredur Jenkins, Aeron M. Jones, Aled Wyn Jones, Anne Lloyd Jones, Brian Jones, Charles W. Jones, Dyfrig Jones, Elin Walker Jones, John Wynn Jones, Sion Wyn Jones, Eryl Jones-Williams, Beth Lawton, Dilwyn Lloyd, June Marshall, Dafydd Meurig, Linda Morgan, Dewi Owen, Michael Sol Owen, W. Roy Owen, William Tudor Owen, Caerwyn Roberts, Gareth A. Roberts, John Pughe Roberts, W. Gareth Roberts, Mair Rowlands, Angela Russell, Dyfrig Siencyn, Mike Stevens, Gareth Thomas, Glyn Thomas, Ioan Thomas, Hefin Underwood, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gethin Glyn Williams, Gruffydd Williams, Hefin Williams, John Wyn Williams, Owain Williams, R. H. Wyn Williams, Mandy Williams-Davies ac Eurig Wyn.

Swyddogion yn bresennol: Dilwyn Williams (Prif Weithredwr), Morwena Edwards ac Iwan Trefor Jones (Cyfarwyddwyr Corfforaethol), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Geraint Owen (Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol), Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol / Swyddog Monitro), Rhun ap Ieth (Uwch Gyfreithiwr / Dirprwy Swyddog Monitro), Arwel E. Jones (Uwch Reolwr Democratiaeth a Chyflawni), William E. Jones (Uwch Reolwr Cyllid), Hawis Jones (Rheolwr Cynllunio Strategol a Pherfformiad - ar gyfer Eitem 8 ar y rhaglen), Meinir Owen (Rheolwr Rhaglen Arbedion - ar gyfer Eitem 10 ar y rhaglen), Gareth Jones (Uwch Reolwr Cynllunio ac Amgylchedd - ar gyfer Eitem 16 ar y rhaglen), Nia Haf Davies (Rheolwr Cynllunio (Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd - Gwynedd a Môn) - ar gyfer Eitem 16 ar y rhaglen) a Bethan Adams (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Anwen Davies, Linda Wyn Jones, Christopher O'Neal a Peter Read.

1. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod blaenorol o'r Cyngor a gynhaliwyd ar 10 Rhagfyr 2015, fel rhai cywir yn ddarostyngedig i ychwanegu o dan rhif 5 'Rhoi'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant ar Waith':

"Nododd aelod ei bod yn anghyfforddus â unieithrwydd Saesneg y ffilm a bod staff y Cyngor yn siarad Saesneg."

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

'Roedd yr aelodau wedi derbyn nodyn briffio ymlaen llaw gan y Swyddog Monitro ynglŷn ag eitem 10 ar y rhaglen 'Materion Cyllidebol'. Rhoddwyd arweiniad pellach i'r aelodau y dylent ddatgan buddiant pe rhoddir sylw penodol i fater mewn cynnig neu welliant yn ystod y drafodaeth.

Datganodd yr aelodau canlynol fuddiant personol yn eitem 10 ar y rhaglen – Materion Cyllidebol, am y rhesymau a nodir:-

- Y Cynghorydd W. Roy Owen - oherwydd ei fod yn ymddiriedolwr Canolfan Noddfa.
- Y Cynghorydd W. Tudor Owen - oherwydd ei fod yn is-gadeirydd bwrdd Canolfan Noddfa.
- Y Cynghorydd Gruffydd Williams - oherwydd ei fod yn aelod o Bwyllgor Cae Chwarae Nefyn a oedd wedi gwneud cais am gymhorthdal gan Fantell Gwynedd a Chist Gwynedd.

'Roedd yr aelodau o'r farn eu bod yn fuddiannau oedd yn rhagfarnu a gadawsant y cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar y gwelliant.

Nododd y Swyddog Monitro y byddai'r prif swyddogion oedd yn bresennol, ac eithrio'r Prif Weithredwr, yn datgan buddiant ac yn gadael y siambr drwy gydol y drafodaeth ar eitem 9 'Adolygiad Blynyddol – Polisi Tâl y Cyngor'. Ychwanegwyd y byddai'r Prif Weithredwr yn datgan buddiant ac yn gadael y siambr pe cyfyd trafodaeth yng nghyswllt swydd y Prif Weithredwr.

Datganodd y Cyfarwyddwyr Corfforaethol, y Pennaeth Cyllid, y Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol a'r Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol / Swyddog Monitro buddiant personol yn yr eitem hon gan fod yr adroddiad yn ymwneud â'u cyflogau. 'Roeddent o'r farn ei fod yn fuddiant oedd yn rhagfarnu a gadawsant y cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem.

3. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

(1) Gwellhad Buan

Dymunwyd gwellhad buan i'r Cynghorydd Peter Read a oedd yn yr ysbyty ar hyn o bryd.

(2) Cydymdeimlad

Talwyd teyrnged gan y Cynghorydd John Wynn Jones i'r diweddar gyn-Gynghorydd Eddie Dogan, fu'n cynrychioli Ward Dewi am flynyddoedd lawer, a chydymdeimlwyd â'i deulu yn eu profedigaeth.

Cydymdeimlwyd â theulu'r cyn-Gynghorydd Mair E. Williams (Mair Vanwil) a fu'n aelod gweithgar o'r cyngor hwn am sawl blwyddyn ac yn gyn-Faer Tref Caernarfon.

Nodwyd bod y Cyngor yn dymuno cofio am bawb o fewn cymunedau'r sir oedd wedi colli anwyliaid yn ddiweddar.

(3) Cyfarfod Arbennig

Adroddwyd y derbyniwyd cais i gynnal cyfarfod arbennig o'r Cyngor Llawn i drafod asesiad iaith y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. Cynhelir y cyfarfod ar fore dydd Gwener, 18 Mawrth.

(4) Mynediad i swyddfeydd y Cyngor

Nodwyd yn dilyn mwy nag un achos lle'r oedd aelodau'r cyhoedd wedi cael mynediad heb awdurdod i swyddfeydd staff, y cychwynwyd ar waith i osod system mynediad newydd ar y prif fynedfeydd a rhai drysau allweddol eraill. Dosbarthwyd cardiau adnabod newydd i'r aelodau cyn y cyfarfod i'w galluogi i gael mynediad i adeiladau'r Cyngor lle mae ystafelloedd cyfarfod.

4. GOHEBIAETH, CYFATHREBIADAU, NEU FUSNES ARALL

Adroddwyd, er gwybodaeth, y derbyniwyd ymateb gan yr Adran Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon parthed galwad y Cyngor yn ei gyfarfod blaenorol i wrthwynebu'r toriad yng nghyllideb S4C. Roedd yr ymateb a dderbyniwyd ar ddiwedd Ionawr yn pwysleisio bod yn rhaid i'r Llywodraeth wneud penderfyniadau anodd a bod y gostyngiad arfaethedig yng nghyllideb S4C yn llai na sefydliadau eraill. Nodwyd ar ddechrau mis Chwefror, y cyhoeddodd y Llywodraeth y byddai S4C yn cael y £400,000 o nawdd oedd disgwyl iddo golli, dywedodd yr Ysgrifennydd Diwylliant, John Wittingdale y bydd adolygiad hefyd yn cael ei gynnal y flwyddyn nesaf.

5. CWESTIYNAU

(1) Cwestiwn gan y Cyngorydd Sion Wyn Jones

“Be mae'r Arweinydd yn ei wneud i sicrhau bod contractau sero awr yn Cyngor Gwynedd yn cael ei atal?”

Ateb gan y Cyngorydd Dyfed Edwards, Arweinydd y Cyngor

(Dosbarthwyd ateb ysgrifenedig yr Arweinydd i'r aelodau ymlaen llaw.)

“Mae'r Cyngor dros y blynyddoedd diwethaf wedi anelu at ddileu contractau dim oriau ac o fewn trwch blewyn i wneud hynny. Dyna'r peth iawn i wneud a dw i'n falch iawn bod y Cyngor wedi gallu gweithio tuag at y nod yna.”

Cwestiwn atodol gan y Cyngorydd Sion Wyn Jones

“A all yr Arweinydd roi addewid mewn chwe mis y bydd bob contract sero awr wedi mynd ac y bydd y Cyngor yn ail-edrych ar y sefyllfa o ran gweithwyr tymhorol gyda phroblemau yn codi i rai unigolion o ran cael morgais?”

Ateb gan y Cyngorydd Dyfed Edwards, Arweinydd y Cyngor

“Dw i ddim yn meddwl ei fod yn ddoeth i osod amserlen ar unrhyw weithredu, byddai hynny'n gamgymeriad oherwydd mae'n cyfyngu unrhyw bosibiliadau. Gadewch i ni edrych ar y sefyllfa, os oes 'na broblem mae yna ddyletswydd arnom ni fel cyflogwr i ystyried beth yw'r problemau hynny. Dw i ddim yn ymwybodol o'r problemau hynny, mae angen gwneud ychydig bach o waith.

Mae'r Cyngorydd yn iawn i gydnabod bod gwahaniaeth rhwng contractau dim oriau a chontractau eraill, dw i'n falch ei fod yn cydnabod hynny, rhywbeth dydi o ddim wedi gwneud bob amser yn y gorffennol, felly mae hynny'n gam ymlaen.

Gadewch i ni fynd ati a dw i yn rhoi'r addewid yma i'r Cyngor, fe awn i ati i ymchwilio i unrhyw anawsterau ac unrhyw broblemau sydd yn codi o'r math o gytundebau mae'r Cyngorydd wedi cyfeirio atyn nhw ac fe adroddwn yn ôl i'r man priodol gydag unrhyw ddatblygiadau yn y maes. Dw i'n meddwl mai dyna ydi'r ffordd briodol ymlaen.”

(2) Cwestiwn gan y Cyngorydd Aeron M. Jones

“Gyda nifer helaeth yng Ngwynedd sydd mewn busnes neu'n rhedeg busnes bychain, pa mor llwyddiannus mae'r Cyngor wedi bod wrth weithredu'r Prosiect Cadw'r Budd yn Lleol o ran cadw gwariant gan y Cyngor gyda chontractwyr lleol?”

Ateb gan y Cyngorydd Mandy Williams-Davies, Aelod Cabinet Economi

(Dosbarthwyd ateb ysgrifenedig yr Aelod Cabinet i'r aelodau ymlaen llaw.)

“Mae o'n faes pwysig iawn, fel y gwelwch chi o'r ystadegyn 40%. Mae o'n faes cymhleth, mi ydach chi'n gallu cael rhai cwmnïau sydd efo pencadlys tu allan i'r Sir ond efo canghennau o fewn y Sir sydd yn cyflogi yma ac yn gwario yma ac os ydych yn ystyried rheiny mae'n codi'r canran i 54%.

Mi ydan ni'n cyd-weithio yn fewnol o ran newid i sut yr ydan ni'n prynu i reolaeth categori yn hytrach nag adrannau. Er dweud hynna, dw i yn ymwybodol mai Strwythur mewdol ydy hynna, mae yna ddau ran i mi, mae'r pethau mewdol, ond yn allanol mae gweithio efo'r busnesau bach yn benodol yn bwysig ac i mi yn fannu mae'r ffyniant. Mi rydan ni wedi gwneud gwaith trwy'r Panel Cyflawni i weld sut y medrwn ddefnyddio'r Adran Economi a Chymuned i ofyn beth yw'r rhwystrau a ydan ni'n gallu helpu pan fo cwestiynau ar sut i lenwi ffurflenni a phethau felly.

O ran y ganran ei fod yn dda yn gymharol ond dydi hynny ddim i ddweud nad ydyw'n flaenoriaeth a dyna pam dw i'n awyddus i'w gadw yn y Cynllun Strategol.

Dw i'n gredwr cryf yn y cymalau cymdeithasol, os oes contract yn mynd allan bod ni'n ei gwasgu hi i gael apprentis neu rywbeth tebyg ynghlwm â hi, mae'n waith sydd yn parhau. Ystadegau eithaf calonogol ond dw i'n pwysleisio fy mod eisiau gwthio hyn ymhellach.”

Cwestiwn atodol gan y Cyngorydd Aeron M. Jones

“Ydi hi'n bosib i'r Adran Economi a Chymuned weithio mwy efo busnesau lleol er mwyn cadw gwaith a chadw'r budd yn lleol?”

Ateb gan y Cyngorydd Mandy Williams-Davies, Aelod Cabinet Economi

“Ar ôl cyfarfod diwethaf y Panel Cyflawni, roedd 3 pwynt o bryder i gwmnïau sef cael gwybodaeth ar sut i dendro, pryd a pwy. Mi rydan ni wedi cynnal sesiynau cwrdd â'r prynwyr. Wnâi ddim siarad am dendr penodol ond mae pethau yr ydan ni wedi gallu gwneud fel peidio bod yn rhan o fframwaith cenedlaethol fel bod ni'n cael torri lawr. Mae yn faes cymhleth iawn, ond yn un dw i'n awyddus i ddatblygu.

Mi ydw i hefyd yn gweithio'n eithaf agos efo'r Pwyllgor Craffu Corfforaethol, dw i'n barod wedi cael dau sesiwn gerbron nhw ac wedi gwahodd fy hun yn ôl am y drydedd waith a dw i'n hapus iawn i wneud y cyd-weithio yma i ddatblygu'r maes.”

6. CYNLLUN STRATEGOL GWYNEDD 2016-17

Cyflwynodd yr Arweinydd adroddiad yn argymhell i'r Cyngor fabwysiadu Cynllun Strategol penodol ar gyfer y flwyddyn i ddod gan dynnu sylw at y prosiectau oedd wedi eu cyflawni a'u hychwanegu ers llynedd.

Yn ystod y drafodaeth, codwyd y materion a ganlyn:-

- Croesawir y cynllun ond fod ei gyflawni yn ddibynnol ar y penderfyniad o ran y toriadau.
- Bod y gwaith o ran adfywio cymunedol yn hynod bwysig a'i fod yn beth da nad oedd y Cabinet yn argymhell cynnwys yr Uned Adfywio Cymunedol fel rhan o'r toriadau.

- Gan gyfeirio at Ysgol Bro Llifon, nododd yr Aelod Cabinet Addysg yr estynnir gwahoddiad i'r aelodau i ymweld â'r adnodd arbennig hwn. Diolchwyd am waith swyddogion yr Adran Addysg a'r Uned Eiddo yng nghyswllt y prosiect.
- Nododd yr Is-gadeirydd bod y drwg deimlad a achoswyd wrth sefydlu'r ysgol newydd wedi mynd a dylai'r aelodau fanteisio ar y gwahoddiad i ymweld â'r ysgol.
- Gan gyfeirio at brosiect G7 'Capasiti a chynaliadwyedd y gyfundrefn gofal ac iechyd', nododd aelod ei fod yn croesawu cynnwys y prosiect yn y Cynllun Strategol gan fod y cyflwr dementia yn mynd i effeithio ar holl wardiau Gwynedd yn y blynyddoedd i ddod. Nododd bod Mark Drakeford AC, Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi cyhoeddi £30 miliwn i atal dementia, roedd o'r farn y dylid dyrannu ychydig o'r arian ar gyfer unigolion a oedd eisoes wedi derbyn diagnosis oherwydd diffyg gwllâu dementia mewn rhai rhannau o'r Sir.
- Gan gyfeirio at brosiect T7 'Digwyddiadau proffil uchel a strategol', gwerthfawrogiad o dynnu sylw at *Festival No.6* a chroesawu cyfeiriad yn y Cynllun at waith da'r Uned Trwyddedu.
- Bod y cynllun yn gosod uchelgais i'r Cyngor er mwyn cyflawni ar gyfer pobl Gwynedd.
- Bod y Cyngor yn cydweithio yn draws sector ac efo mudiadau'r trydydd sector yng nghyswllt gwasanaethau ataliol er sicrhau'r cyfleoedd gorau i blant a phobl ifanc y Sir.
- Na fyddai'r canlyniadau yn deillio o'r cynllun yn digwydd yn gyflym yn y maes Economi ond y buddsoddir ar gyfer y dyfodol.
- Y cynhelir gweithdai o ran digwyddiadau mawr yn y Sir gan hefyd edrych ar gyfleoedd i dyfu busnesau ac y gwerthfawrogir brwdfrydedd pobl busnes y Sir.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r Cynllun Strategol.

7. ADOLYGIAD BLYNYDDOL – POLISI TAL Y CYNGOR

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Adnoddau adroddiad yn argymhell i'r Cyngor gymeradwyo Datganiad Polisi Tâl ar gyfer 2016/17. Nodwyd bod y Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion wedi ystyried y Polisi Tâl yn ei gyfarfod ar 25 Chwefror 2016 ac yn argymhell i'r Cyngor ei fabwysiadu.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r Datganiad Polisi Tâl ar gyfer 2016/17 (Atodiad 1 i'r adroddiad).

8. MATERION CYLLIDEBOL

Nododd y Cadeirydd mai efo calon drom y gwneir y penderfyniadau anodd o ran toriadau ond mewn adeg o doriadau cenedlaethol, roedd rhaid i'r Cyngor wneud y penderfyniadau anodd yma. Diolchodd am waith trylwyr y cynghorwyr a chyfeiriodd at frwdfrydedd trigolion Gwynedd yn ystod ymgynghoriad Her Gwynedd a'u gwaith lobio dros yr wythnosau a misoedd diwethaf a oedd wedi bod yn hanfodol i allu dod i gasgliad ar y toriadau.

Cyfeiriodd at ddeiseb a dderbyniwyd cyn y cyfarfod. Ymhelaethodd yr Aelod Cabinet Economi ei bod wedi derbyn deiseb yng nghyswllt y celfyddydau 'Peidiwch â thorri'r celfyddydau yng Ngwynedd' gyda 1,225 o enwau.

Mewn ymateb i gwestiwn parthed costau uwchraddio drysau mynediad diogelwch i swyddfeydd y Cyngor, nododd y Pennaeth Cyllid bod bid am £60,000 wedi ei gyflwyno gan yr Adran Rheoleiddio er mwyn gwella diogelwch trefniadau mynediad i swyddfeydd o ganlyniad i ddigwyddiadau. Nodwyd yr ariennir y gwaith yn hafal gan yr Adran Rheoleiddio a'r arian bid.

Cynigiodd yr Aelod Cabinet Adnoddau argymhellion y Cabinet ar gyllideb 2016/17 a'r Dreth Gyngor. Pwysleisiodd bod rhaid i'r Cyngor osod cyllideb gytbwys a hyfyw. Tywysodd yr aelodau drwy'r adroddiad gan nodi bod y strategaeth yn ceisio gwarchod y gwasanaethau a ddarperir gan y Cyngor i bobl Gwynedd a chadw'r cynnydd yn y Dreth Gyngor i'r lleiafswm. Eiliwyd y cynnig.

Atgoffodd y Cadeirydd yr aelodau o'r nodyn a ddisbarthwyd ganddo yn manylu ar drefn ymdrin â'r mater hwn. Gwahodwyd yr aelodau i ddatgan unrhyw welliannau i argymhelliad y Cabinet gan gyfeirio at rif y cynllun dan sylw a chan gofio fod yn rhaid i unrhyw welliant nodi sut y byddai'n sicrhau cyllideb hafal.

Mewn ymateb i gwestiwn gan aelod parthed y drefn o sefydlu cyllideb a gosod Treth Gyngor, nododd y Swyddog Monitro yn unol â'r drefn statudol bod y Cabinet yn argymhell cyllideb a Threth Gyngor i'r Cyngor Llawn.

Nododd aelod bod yr Aelodau Cabinet wedi derbyn mwy o wybodaeth na'r aelodau eraill i ddo i benderfyniad. Mewn ymateb, nododd y Prif Weithredwr bod y Cabinet wedi derbyn gwybodaeth gynhwysfawr er mwyn iddynt fedru llunio rhestr o doriadau posib cyn rhyddhau'r rhestr i ymgynghori gyda'r cyhoedd. Derbyniodd mai crynodeb yn unig a roddwyd i'r aelodau pan ymgynghorwyd a hwynt yn yr haf y llynedd er mwyn ceisio peidio bodd aelodau a tharo balans priodol o ran y wybodaeth oedd ei angen. Nododd bod y wybodaeth ychwanegol ar gael i'r aelodau eraill pe dymunir.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, nodwyd y prif bwyntiau canlynol:-

- Gwerthfawrogiad o waith y swyddogion a'r cyhoedd fel rhan o ymgynghoriad Her Gwynedd.
- O ystyried bod y Cynllun Strategol yn nodi bod oddeutu 6.9 miliwn o ymwelwyr wedi ymweld â Gwynedd yn 2014 gan greu £975 miliwn mewn refeniw, a oedd ystyriaeth wedi ei roi i ail leoli'r canolfannau croeso?
- Bod Gweithgor Craffu wedi argymhell codi ffi am ddefnydd o doiledau'r Sir, ystyried un ai eu trosglwyddo i eraill neu agor rhai yn dymhorol ond nad oedd hyn wedi ei weithredu.
- Bod Amgueddfa Lloyd George yn adnodd pwysig o ran addysg a thwristiaeth gyda deisebau ar-lein a galwadau gan Aelodau Cynulliad i gadw'r adnodd o bwysigrwydd cenedlaethol. A oedd ystyriaeth wedi ei roi i gysylltu â Llywodraeth Cymru yn gofyn iddynt ei fabwysiadu fel rhan o'r Amgueddfa Genedlaethol?
- Dylid tynnu 2 neu 3 swydd rheolwr llinell oddi ar strwythur staffio'r Cyngor yn hytrach na thorri canolfannau croeso a oedd yn holl bwysig i dwristiaeth. Os penderfynir cau'r canolfannau croeso dylid cadw'r ganolfan a leolir yn Neuadd Dwyfor.
- Dim ond oddeutu 2% o bobl Gwynedd oedd wedi cymryd rhan yn ymgynghoriad Her Gwynedd.
- Pryder o ran trefn y cyfarfod.
- Bod Papur Gwyn Iechyd Cyhoeddus, Llywodraeth Cymru yn argymhell bod y Cyngor yn darparu nifer digonol o doiledau cyhoeddus felly pam fod y Cyngor am gau 50 allan o 73 o doiledau cyhoeddus y Sir?
- Bod nifer o unigolion ddim wedi cwblhau'r holiadur ar-lein fel rhan o ymgynghoriad Her Gwynedd gan ei fod yn rhy gymhleth a bod nifer yr ymatebion a dderbyniwyd yn isel o ystyried yr ymarferiad costus hwn.

Mewn ymateb i sylwadau'r aelodau, nododd y Prif Weithredwr:-

- O ran toiledau cyhoeddus, mai ond rhai o'r toiledau oedd yn economaidd bosib i godi ffi gan osod peiriannau talu ac os dymunir tynnu cynllun rhif 51 (Cau 50 allan o 73 o doiledau cyhoeddus y Sir) allan o'r toriadau yna byddai'n rhaid ychwanegu cynllun arall i'r toriadau neu godi'r Dreth Gyngor. Roedd gwaith i'w wneud o ran pa

doiledau cyhoeddus i'w cau a sut i wireddu'r toriadau ac efallai dylai'r Pwyllgor Craffu fod yn rhan o'r broses.

- Y cydnabyddir y byddai effaith ar dwristiaeth wrth gynnwys rhai cynlluniau yn y rhestr toriadau ond pe tynnir cynllun o'r rhestr byddai rhaid bod cynllun arall yn cael ei ychwanegu neu godi'r Dreth Cyngor.
- Nad oedd trafodaethau wedi eu cynnal efo Llywodraeth Cymru yng nghyswllt Amgueddfa Lloyd George ond argymhellir gohirio gweithredu ar y toriad tan 1 Ebrill 2017, er mwyn rhoi cyfle i'r Gwasanaeth gynnal trafodaethau gydag unrhyw gorff a fyddai'n dymuno cymryd cyfrifoldeb am yr amgueddfa.
- Bod gwaith pellach i'w wneud ar rai o'r cynlluniau y cynhwysir yn y rhestr toriadau cyn y gellir eu gweithredu.

Cynigwyd gwelliant i dynnu cynllun rhif 12 (Lleihau 50% ar y grantiau a roddir i fudiadau gwirfoddol ar gyfer prosiectau penodol) a chynllun rhif 26 (Dileu grant Canolfan Noddfa) o'r rhestr toriadau a chynyddu'r Dreth Gyngor 4.03%.

Nododd y Pennaeth Cyllid y byddai tynnu'r ddau gynllun o'r rhestr toriadau yn golygu cynnydd o 4.09% yn y Dreth Cyngor er mwyn gosod cyllideb gytbwys. Derbyniodd y cynigydd yr addasiad.

Eiliwyd y gwelliant.

Mewn ymateb i ymholiadau gan yr aelodau yng nghyswllt datgan buddiant, nododd y Swyddog Monitro ei fod wedi gwneud cais i'r aelodau ofyn am arweiniad ymlaen llaw. Ychwanegodd bod yr aelodau wedi derbyn hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad ac mai mater i'r Cynghorydd unigol oedd penderfynu o ran datgan buddiant.

Yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn, cofnodwyd y bleidlais ganlynol ar y gwelliant:-

O blaid: (8) Y Cynghorwyr Gwynfor Edwards, Aled Evans, Gwen Griffith, Aled Wyn Jones, Sion Wyn Jones, Dilwyn Morgan, Mike Stevens a Glyn Thomas.

Yn erbyn: (49) Y Cynghorwyr Craig ab Iago, Stephen Churchman, Annwen Daniels, Lesley Day, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Thomas Ellis, Alan Jones Evans, Jean Forsyth, Gweno Glyn, Simon Glyn, Selwyn Griffiths, Alwyn Gruffydd, Siân Gwenllian, Annwen Hughes, John Brynmor Hughes, Louise Hughes, Sian Wyn Hughes, Peredur Jenkins, Anne Lloyd Jones, Charles W. Jones, Dyfrig Jones, Elin Walker Jones, John Wynn Jones, Beth Lawton, Dilwyn Lloyd, Dafydd Meurig, Linda Morgan, Dewi Owen, Michael Sol Owen, Caerwyn Roberts, Gareth A. Roberts, John Pughe Roberts, W. Gareth Roberts, Mair Rowlands, Angela Russell, Dyfrig Siencyn, Gareth Thomas, Ioan Thomas, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gethin Glyn Williams, Hefin Williams, John Wyn Williams, Owain Williams, R. H. Wyn Williams, Mandy Williams-Davies ac Eurig Wyn.

Atal: (7) Y Cynghorwyr Chris Hughes, Aeron M. Jones, Brian Jones, Eric Merfyn Jones, Eryl Jones-Williams, June Marshall, Hefin Underwood.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol ar y cynnig gwreiddiol, nodwyd y prif bwyntiau canlynol:-

- Bod penderfyniad y Cyngor i beidio cyflenwi biniau halen yn medru golygu cynnydd yn mhraeseptau Cynghorau Cymuned.
- Bod y Cyngor wedi ymgynghori ar fwy o raddfa na chynghorau eraill yng Nghymru ac wedi pwysu a mesur y dystiolaeth er mwyn gwarchod gwasanaethau cyhoeddus gan fod pobl Gwynedd yn ddibynnol arnynt.
- Y cydnabyddir y byddai wedi bod o fudd i dderbyn nifer uwch o ymatebion i'r ymgynghoriad.
- Roedd y toriadau yn anorfod oherwydd polisi Llywodraeth San Steffan.

- Os ceir anawsterau o ran gwireddu'r toriadau yn dilyn gwneud gwaith pellach bod y Cabinet am dderbyn adroddiad.
- A ellir nodi bwriad y Cyngor i godi "premiwm" ar eiddo gwag hirdymor ac ail gartrefi o flwyddyn ariannol 2017/18 ymlaen heb ddynodi canran?
- Er mwyn gwarchod pobl fregus, roedd y Cabinet yn argymhell peidio cynnwys cynllun rhif 34 (Torri 10% ar y Gwasanaethau Cefnogol a roddir i blant drwy Derwen) oherwydd y byddai'n effeithio'n andwyol ar wasanaeth Derwen a oedd yn gwireddu arbedion effeithlonrwydd eisoes.
- Bod sawl cynllun efo gwaith i'w wneud arnynt cyn y gellir gwireddu'r toriadau ac anogir pawb sydd wedi cymryd rhan yn ymgynghoriad Her Gwynedd i barhau efo'r gwaith i ddarganfod ffyrdd amgen o gyflawni.
- Bod cynnydd chwyddiant cyfansawdd o 67% ar y Dreth Cyngor ers 2005 o gymharu â chynnydd chwyddiant cyfansawdd cyffredinol o 37% yn yr un cyfnod, cydnabyddir bod y sefyllfa'n anodd a bod symudiad y Cyngor tuag at y cyflog byw i'w groesawu ond nid oedd craffu digon manwl wedi ei wneud ar y toriadau posib. Felly, 'roedd aelod yn dymuno cynyddu'r Dreth Cyngor 3.5% a gofyn i'r Pwyllgorau Craffu yn ystod y 3 mis nesaf i ystyried y wybodaeth ac argymhell ffordd ymlaen i'r Cabinet.
- Cefnogol i gadw'r canolfannau croeso a'r toiledau cyhoeddus ond byddai'n golygu cynnydd uwch yn y Dreth Cyngor. Nid oedd manylion rhai o'r cynlluniau yn wybyddus felly byddai'r aelod yn atal ei bleidlais.
- Bod angen i waith fynd rhagddo i gysoni'r hyn mae cymunedau a'r Cyngor yn cyflawni.
- Bod nifer uchel o ymatebion i'r ymgynghoriad gan fudiadau a gwasanaethau ond bod lefel yr ymateb yn isel o ran cynlluniau a fyddai'n effeithio ar blant ac oedolion bregus felly yn falch bod y Cyngor am edrych ar eu hól nhw.
- A ellir cael esboniad pan fo rhai enwau yn y wybodaeth ychwanegol a ddarparwyd i'r aelodau wedi eu dileu?

Mewn ymateb i sylwadau'r aelodau, nododd y swyddogion:-

- O ran codi "premiwm" ar eiddo gwag hirdymor ac ail gartrefi, y byddai'n rhaid rhoi rhybudd pendant o ran y "premiwm" os am weithredu o flwyddyn ariannol 2017/18 ymlaen. Roedd Ymchwiliad Craffu Tai Gwyliau a Threthi yn mynd rhagddo ar hyn o bryd ac argymhellir aros i weld canlyniad yr ymchwiliad ac yna asesu'r sefyllfa gyda'r holl wybodaeth cyn dod i benderfyniad.
- O ran y dyhead i gynyddu'r Dreth Cyngor 3.5% a gofyn i'r Pwyllgorau Craffu yn ystod y 3 mis nesaf i ystyried y wybodaeth ac argymhell ffordd ymlaen i'r Cabinet, nid oedd yn welliant priodol gan fod gofyn cyfreithiol i osod cyllideb hafal ac fel y nodwyd ar y cychwyn, byddai'n rhaid nodi yn benodol sut y bwriedir cyfarch y bwlch ariannol.
- Cydnabyddir bod anghysondeb o ran ariannu gan y Cyngor a'r Cynghorau Cymuned. Cynhelir cyfarfodydd efo Cynghorau Cymuned ar hyn o bryd a bydd gwaith yn cael ei wneud yn y dyfodol agos i edrych ar y sefyllfa wrth chwilio am arbedion effeithlonrwydd pellach a gallai'r Pwyllgorau Craffu efallai gymryd rhan yn y broses.
- Bod data yn y wybodaeth ychwanegol megis cyfeiriadau e-bost personol wedi eu cuddio er mwyn cydymffurfio a rheolau diogelu data gan fod y dogfennau yn gyhoeddus.

Yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn, cofnodwyd y bleidlais ganlynol ar y cynnig:-

O blaid: (58) Y Cynghorwyr Craig ab Iago, Annwen Daniels, Lesley Day, Gwynfor Edwards, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Alan Jones Evans, Aled Evans, Jean Forsyth, Gweno Glyn, Simon Glyn, Gwen Griffith, Selwyn Griffiths, Siân Gwenllian, Annwen Hughes, Chris Hughes, John Brynmor Hughes, Sian Wyn Hughes, Peredur Jenkins, Aled Wyn Jones, Anne Lloyd Jones, Brian Jones, Charles W. Jones,

Dyfrig Jones, Elin Walker Jones, Eric Merfyn Jones, John Wynn Jones, Beth Lawton, June Marshall, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan, Linda Morgan, Dewi Owen, Michael Sol Owen, W. Roy Owen, W. Tudor Owen, Caerwyn Roberts, Gareth A. Roberts, John Pughe Roberts, W. Gareth Roberts, Mair Rowlands, Angela Russell, Dyfrig Siencyn, Mike Stevens, Gareth Thomas, Ioan Thomas, Hefin Underwood, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gethin Glyn Williams, Gruffydd Williams, Hefin Williams, John Wyn Williams, R. H. Wyn Williams, Mandy Williams-Davies ac Eurig Wyn.

Yn erbyn: (9) Y Cynghorwyr Stephen Churchman, Thomas Ellis, Alwyn Gruffydd, Louise Hughes, Jason Humphreys, Aeron M. Jones, Sion Wyn Jones, Dilwyn Lloyd ac Owain Williams.

Atal: (2) Y Cynghorwyr Eryl Jones-Williams a Glyn Thomas.

PENDERFYNWYD:

1. **Cymeradwyo'r argymhellion a gyflwynir gan y Cabinet fel y'i nodir yn yr adroddiad, fydd yn golygu cynyddu'r Dreth Cyngor 3.97% ar gyfer 2016/17.**
2. **Nodi fod yr Aelod Cabinet dros Adnoddau, drwy daflen benderfyniad dyddiedig 6 Tachwedd 2015, wedi cymeradwyo cyfrifiad y symiau a ganlyn ar gyfer y flwyddyn 2016/17 yn unol â'r rheoliadau a luniwyd dan Adran 33 (5) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 ("Y Ddeddf"):-**
 - (a) **49,932.37 yw'r swm a gyfrifwyd fel Sylfaen drethiannol Gwynedd yn unol â'r Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Cyngor) (Cymru) 1995 fel y'i diwygiwyd fel ei sylfaen Dreth Cyngor am y flwyddyn.**
 - (b) **Rhan o ardal y Cyngor – Sylfaen drethiannol Cymuned –**

Aberdaron	526.68	Llanddeiniolen	1,809.82
Aberdyfi	925.62	Llandderfel	489.47
Abergwyngregyn	116.15	Llanegryn	153.55
Abermaw (Barmouth)	1,085.90	Llanelltyd	272.58
Arthog	607.53	Llanengan	1,958.38
Y Bala	760.10	Llanfair	305.07
Bangor	3,640.77	Llanfihangel y Pennant	204.16
Beddgelert	306.95	Llanfrothen	209.90
Betws Garmon	130.77	Llangelynnin	390.27
Bethesda	1,641.55	Llangywer	133.74
Bontnewydd	439.05	Llanllechid	336.18
Botwnnog	436.07	Llanllyfni	1,376.49
Brithdir a Llanfachreth	397.62	Llannor	891.25
Bryncrug	331.06	Llanrug	1,122.86
Buan	225.99	Llanuwchllyn	300.51
Caernarfon	3,449.47	Llanwnda	771.51
Clynnog Fawr	432.03	Llanycil	195.06
Corris	293.73	Llanystumdwy	861.68
Criccieth	911.69	Maentwrog	273.75
Dolbenmaen	582.77	Mawddwy	331.44
Dolgellau	1,183.41	Nefyn	1,382.45
Dyffryn Ardudwy	788.20	Pennal	219.60
Y Felinheli	1,105.05	Penrhyndeudraeth	749.49

Ffestiniog	1,675.41	Pentir	1,022.55
Y Ganllwyd	80.70	Pistyll	239.92
Harlech	745.00	Porthmadog	1,934.14
Llanaelhaearn	430.45	Pwllheli	1,700.31
Llanbedr	307.34	Talsarnau	305.16
Llanbedrog	678.35	Trawsfynydd	500.78
Llanberis	766.49	Tudweiliog	440.50
Llandwrog	989.69	Tywyn	1,554.84
Llandygai	958.16	Waunfawr	545.21

sef y symiau a gyfrifwyd fel symiau Sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle bo un eitem arbennig neu fwy'n berthnasol.

3. Bod y symiau a ganlyn yn cael eu pennu yn awr gan y Cyngor ar gyfer y flwyddyn 2016/17 yn unol ag Adrannau 32 i 36 o'r Ddeddf:-
- (a) £340,323,810 Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodwyd yn Adran 32(2)(a) i (e) o'r Ddeddf (gwariant gros).
- (b) £111,524,200 Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodwyd yn Adran 32(3)(a) i (c) o'r Ddeddf (incwm).
- (c) £228,799,610 Sef y swm sy'n cyfateb i'r gwahaniaeth rhwng cyfanswm 3(a) uchod a chyfanswm 3(b) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 32(4) o'r Ddeddf, fel ei ofynion cyllideb ar gyfer y flwyddyn (cyllideb net).
- (ch) £166,696,539 Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn amcangyfrif y byddant yn daladwy yn ystod y flwyddyn i'w gronfa ar gyfer cyfan o'r Dreth Annomestig Genedlaethol a Grant Cynnal Refeniw, llai amcangyfrif o'r gost i'r Cyngor o ryddhad dewisol o'r dreth annomestig a ganiateir.
- (d) £1,243.74 Sef y swm yn 3(c) uchod llai'r swm yn 3(ch) uchod, y cyfan wedi ei rannu gan y swm a nodir yn 2(a) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor yn unol ag Adran 33(1) o'r Ddeddf, sef swm sylfaenol ei Dreth Gyngor am y flwyddyn (treth Gyngor Gwynedd a threth cyfartalog cynghorau cymuned).
- (dd) £1,826,710 Sef cyfanswm yr holl eitemau arbennig y cyfeirir atynt yn Adran 34(1) o'r Ddeddf (praeseptau'r cynghorau cymuned).
- (e) £1,207.16 Sef y swm yn 3(d) uchod llai'r canlyniad a geir wrth rannu'r swm yn 3(dd) uchod â'r swm yn 2(a) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 34(2) fel swm sylfaenol ei Dreth Gyngor am y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle nad oes unrhyw eitem arbennig yn berthnasol (Band D ar gyfer treth Gyngor Gwynedd yn unig).

(f) Ar gyfer rhannau o ardal y Cyngor –

Aberdaron	1,224.25	Llanddeiniolen	1,215.45
Aberdyfi	1,232.62	Llandderfel	1,225.34
Abergwyngregyn	1,224.38	Llanegryn	1,233.21
Abermaw (Barmouth)	1,255.05	Llanelltyd	1,231.01
Arthog	1,221.15	Llanengan	1,232.69
Y Bala	1,232.16	Llanfair	1,230.11
Bangor	1,298.22	Llanfihangel y Pennant	1,235.35
Beddgelert	1,234.85	Llanfrothen	1,232.41
Betws Garmon	1,217.10	Llangelynnin	1,227.15
Bethesda	1,241.72	Llangywer	1,237.07
Bontnewydd	1,242.46	Llanllechid	1,229.47
Botwnnog	1,218.63	Llanllyfni	1,235.09
Brithdir a Llanfachreth	1,222.25	Llannor	1,224.17
Bryncrug	1,231.96	Llanrug	1,229.42
Buan	1,223.75	Llanuwchllyn	1,240.44
Caernarfon	1,264.70	Llanwnda	1,230.75
Clynnog Fawr	1,225.68	Llanycil	1,224.08
Corris	1,227.53	Llanystumdwy	1,224.57
Criccieth	1,244.45	Maentwrog	1,227.80
Dolbenmaen	1,224.32	Mawddwy	1,223.75
Dolgellau	1,249.41	Nefyn	1,243.31
Dyffryn Ardudwy	1,232.53	Pennal	1,234.48
Y Felinheli	1,238.83	Penrhyndeudraeth	1,252.52
Ffestiniog	1,290.72	Pentir	1,236.37
Y Ganllwyd	1,245.57	Pistyll	1,230.08
Harlech	1,229.98	Porthmadog	1,234.56
Llanaelhaearn	1,265.24	Pwllheli	1,248.62
Llanbedr	1,242.95	Talsarnau	1,239.93
Llanbedrog	1,232.22	Trawsfynydd	1,233.12
Llanberis	1,233.25	Tudweiliog	1,220.78
Llandwrog	1,246.06	Tywyn	1,255.40
Llandygai	1,228.24	Waunfawr	1,229.17

sef y symiau a geir trwy ychwanegu symiau'r eitem neu eitemau arbennig sy'n berthnasol i dai annedd yn y rhannau hynny o ardal y Cyngor y cyfeiriwyd atynt uchod, at y swm a geir yn 3(e) uchod wedi'u rhannu ym mhob achos gan y swm yn 2(b) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor yn unol ag Adran 34(3) o'r Ddeddf, fel symiau sylfaenol ei Dreth Gyngor am y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle bo un eitem arbennig neu fwy'n berthnasol.

(ff) Ar gyfer rhannau o ardal y Cyngor, y ffigyrau a nodir yn *Atodiad 1*, sef y symiau a geir trwy luosi'r symiau yn 3(f) uchod â'r rhif sydd yn ôl y cyfrannau a nodir yn Adran 5 (1) o'r Ddeddf, yn berthnasol i dai annedd a restrir mewn band prasio arbennig wedi'i rannu â'r rhif sydd yn ôl y cyfrannau hynny'n berthnasol i dai a restrir ym mand prasio D, a gyfrifir gan y Cyngor, yn unol ag Adran 36(1) o'r Ddeddf, yn symiau sydd i'w hystyried ar gyfer y flwyddyn ar gyfer y categorïau o dai annedd a restrir yn y gwahanol fandiau prasio.

4. **Nodi ar gyfer y flwyddyn 2016/17 fod Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru wedi nodi'r symiau a ganlyn mewn praesept a roddwyd i'r Cyngor, yn unol ag Adran 40 o'r Ddeddf ar gyfer pob un o'r categorïau o dai annedd a ddangosir isod:**

Band A	Band B	Band C	Band D	Band E	Band F	Band G	Band H	Band I
160.08	186.76	213.44	240.12	293.48	346.84	400.20	480.24	560.28

5. **Wedi pennu'r cyfanswm ym mhob achos o'r symiau 3(ff) a 4 uchod, bod y Cyngor, yn unol ag Adran 30(2) o'r Ddeddf trwy hyn, yn pennu'r symiau a nodir yn Atodiad 2 ar gyfer y Dreth Gyngor yn y flwyddyn 2016/17 ar gyfer pob categori o dai annedd a ddangosir yn yr Atodiad.**

9. RHEOLAETH TRYSORLYS – DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLAETH TRYSORLYS, STRATEGAETH DARPARIAETH LLEIAFSWM REFENIW A STRATEGAETH FUDDSODDIAD FLYNYDDOL AR GYFER 2016/17

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Adnoddau adroddiad yn gofyn i'r Cyngor fabwysiadu'r strategaethau arfaethedig.

Cadarnhaodd cadeirydd y Pwyllgor Archwilio fod y pwyllgor hwnnw wedi trafod y strategaethau mewn seminar ac mewn cyfarfod pwyllgor ffurfiol, ac yn cefnogi'r argymhellion.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys, y Strategaeth Darpariaeth Lleiafswm Refeniw a'r Strategaeth Buddsoddi Flynyddol am 2016/17 (Atodiad A), y Dangosyddion Darbodus (Atodiad B) a'r Atodlenni Rheolaeth Trysorlys (Atodiad C).

10. POLISI IAITH AR GYFER CYNGOR GWYNEDD

Cyflwynodd y Dirprwy Arweinydd yr adroddiad gan nodi bod y drefn bresennol o gynlluniau iaith statudol yn dod i ben gyda dyfodiad y Safonau Iaith newydd yn Ebrill 2016. Nodwyd bod y polisi gerbron yn addasiad a diweddariad o'r hen Gynllun Iaith a oedd wedi ei ystyried gan y Pwyllgor Iaith ar 14 Ionawr 2016.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, nodwyd y pwyntiau canlynol gan aelodau:-

- Tra'n croesawu'r polisi, y dylid mynnu a dim annog consortia a chyrrff allanol i gydymffurfio a Pholisi Iaith y Cyngor.
- Bod dogfennau'r amlogfa, er y cydnabyddir mai ffurflenni'r Swyddfa Gartref ydynt, sydd yn arddangos logo'r Cyngor yn uniaith Saesneg.
- Y derbynnir gohebiaeth gan y Cyngor drwy'r post gyda'r iaith Saesneg yn amlwg weithiaf yn hytrach na'r iaith Gymraeg.
- Bod y polisi yn nodi bod unrhyw hysbysiadau neu bosteri gan gyrrff a chwmnïau eraill a arddangosir yn adeiladau'r Cyngor yn gorfod bod yn ddwyieithog. Felly, roedd yn gwahardd posteri uniaith Gymraeg.
- Nad oedd holl sylwadau'r Pwyllgor Iaith ar y polisi wedi eu cynnwys yn ddigonol yn y ddogfen.
- Ei fod yn ddogfen gref a theg oedd yn gwthio'r ffiniau cyfreithiol.
- Ni ddylid gorfodi dwyieithrwydd ar gymdeithasau neu grwpiau cymunedol sydd yn derbyn nawdd gan y Cyngor a oedd yn gweithredu yn uniaith Gymraeg.
- Lle penodir unigolyn sydd ddim yn cyrraedd y gofynion ieithyddol llawn i swydd, dylid bod modd i ddod ac amser unigolyn yn y swydd i ben pan fo diffyg ymrwymiad neu

ddiffyg gallu i wella sgiliau ieithyddol dros gyfnod o amser i'r safon angenrheidiol ar gyfer anghenion y swydd.

Mewn ymateb i'r sylwadau uchod, nododd y Dirprwy Arweinydd ei fod yn cydnabod y pwyntiau a godwyd. Nododd bod Polisi Iaith y Cyngor yr un mwyaf blaengar ond bod lle i wella. Ychwanegodd mai ond hyrwyddo'r iaith y gall y Cyngor ac y byddai'n edrych i mewn i weld os oes modd cryfhau darnau o'r polisi a rhoi sylw i'r elfennau personél. Cadarnhaodd y cynhelir deialog parhaus efo'r Pwyllgor Iaith.

PENDERFYNWYD:

- (i) Cymeradwyo ychwanegu'r Polisi Iaith at y rhestr o bolisiau sydd o fewn y Fframwaith Bolisi i'w fabwysiadu gan y Cyngor Llawn;**
- (ii) Mabwysiadu'r polisi sydd ynghlwm fel atodiad i'r adroddiad fel Polisi Iaith Cyngor Gwynedd.**

11. PENODI AELOD ANNIBYNNOL I'R PWYLLGOR SAFONAU

Cyflwynodd Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaidd adroddiad yn gofyn i'r Cyngor ystyried a phenderfynu ar argymhelliad y Panel Ymgynghorol i benodi aelod annibynnol i'r Pwyllgor Safonau yn sgil y ffaith bod gwasanaeth un o aelodau annibynnol y Pwyllgor wedi dod i ben.

Mewn ymateb i sylwadau gan aelodau parthed yr unigolyn a argymhellir ei benodi, nododd y Swyddog Monitro fod y Panel Ymgynghorol wedi dilyn proses fanwl a statudol ac nad oedd aelodaeth unigolyn o blaid wleidyddol yn ystyriaeth oddi mewn i'r meini prawf.

PENDERFYNWYD penodi Aled Jones yn aelod annibynnol ar Bwyllgor Safonau Cyngor Gwynedd i wasanaethu am gyfnod o 6 mlynedd.

12. CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL Y CYNGOR

Cyflwynodd yr Arweinydd adroddiad yn adolygu cydbwysedd gwleidyddol y Cyngor. Nodwyd yr argymhellir dyrannu sedd a glustnodwyd i Grŵp Plaid Cymru ar y Pwyllgor Pensiynau i'r Grŵp Llafur gan fod y Cyngor newydd gwrdd â chostau penodol i hyfforddi aelod etholedig o'r Grŵp Llafur i wasanaethu ar y Pwyllgor hwn. Eglurwyd gan nad oedd Grŵp Plaid Cymru yn dechnegol wedi penodi aelod i'r Pwyllgor roedd yn agored i'r Cyngor benodi.

PENDERFYNWYD penodi aelod o'r Grŵp Llafur i'r Pwyllgor Pensiynau gan newid y dyraniad yn y modd a ddangosir yn y tabl.

PWYLLGORAU CRAFFU

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol	Aelod Unigol
Corfforaethol	9	5	2	1	1	
Cymunedau	10	5	1	1	1	
Gwasanaethau	10	4	2	1		1
Archwilio	10	5	2	1		

PWYLLGORAU ERAILL

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol	Aelod Unigol
Gwasanaethau Democratiaeth	8	4	2	1		
Iaith	8	4	2	1		
Cynllunio	8	4	1	1	1	
Trwyddedu Canolog	8	5	2			
Apelau Cyflogaeth	3	1	1	1		1
Penodi Prif Swyddogion	8	4	1	1	1	

Nifer y seddau	82	41	16	9	4	2	154
-----------------------	-----------	-----------	-----------	----------	----------	----------	------------

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol	Aelod Unigol
Pensiynau	3	2	0	1	1	
Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol	6	2	1	2		
Cydbwyllgor Addysg Anghenion Arbennig	3	2	1			1
Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd	4 (3 sedd ac un eilydd)	2	1	1		
CYSAG	4	2	1			

Cyfanswm y Seddau	102	51	20	13	5	3	194
--------------------------	------------	-----------	-----------	-----------	----------	----------	------------

(newidiadau wedi'u hamlygu mewn llwyd)

13. CALENDR PWYLLGORAU 2016/17

Cyflwynodd yr Arweinydd galendr ar gyfer dyddiadau cyfarfodydd y Cyngor ar gyfer 2016/17.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r Calendr Pwyllgorau ar gyfer 2016/17.

14. CYNLLUN DATBLYGU LLEOL AR Y CYD – AMSERLEN DDIWYGIEDIG I'W CHYNNWYS YN Y CYTUNDEB CYFLAWNI

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Cynllunio adroddiad yn manylu ar amserlen ddiwygiedig y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Mewn ymateb i sylwadau gan yr aelodau yng nghyswilt cynnwys y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd, nododd yr Aelod Cabinet Cynllunio mai'r amserlen yn unig yr ystyrir yn y cyfarfod hwn.

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r amserlen ddiwygiedig (Atodiad 1 i'r adroddiad) i baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd er mwyn cydymffurfio gyda gofynion deddfwriaeth.

15. RHYBUDDION O GYNNIG

Cyflwynwyd, er gwybodaeth, lythyr gan y Trysorlys mewn ymateb i Rybudd o Gynnig y Cynghorydd Sian Gwenllian i'r cyfarfod blaenorol yn gwrthwynebu polisiau ariannol y Trysorlys.

Adroddwyd y derbyniwyd ymateb gan Liz Saville Roberts AS yn datgan cefnogaeth i Rybudd o Gynnig y Cynghorydd Mandy Williams-Davies yn gwrthwynebu'r Mesur Undebau Llafur newydd.

Dechreuodd y cyfarfod am 1.00pm a daeth i ben am 4.00pm.

CADEIRYDD

Treth Cyngor: Cyngor Gwynedd + Cyngor Cymuned
Council Tax : Cyngor Gwynedd + Community Council

	Band A	Band B	Band C	Band D	Band E	Band F	Band G	Band H	Band I
Aberdaron	816.17	952.19	1,088.22	1,224.25	1,496.31	1,768.36	2,040.42	2,448.50	2,856.58
Aberdyfi	821.75	958.70	1,095.66	1,232.62	1,506.54	1,780.45	2,054.37	2,465.24	2,876.11
Abergwyngregyn	816.25	952.30	1,088.34	1,224.38	1,496.46	1,768.55	2,040.63	2,448.76	2,856.89
Abermaw (Barmouth)	836.70	976.15	1,115.60	1,255.05	1,533.95	1,812.85	2,091.75	2,510.10	2,928.45
Arthog	814.10	949.78	1,085.47	1,221.15	1,492.52	1,763.88	2,035.25	2,442.30	2,849.35
Y Bala	821.44	958.35	1,095.25	1,232.16	1,505.97	1,779.79	2,053.60	2,464.32	2,875.04
Bangor	865.48	1,009.73	1,153.97	1,298.22	1,586.71	1,875.21	2,163.70	2,596.44	3,029.18
Beddgelert	823.23	960.44	1,097.64	1,234.85	1,509.26	1,783.67	2,058.08	2,469.70	2,881.32
Betws Garmon	811.40	946.63	1,081.87	1,217.10	1,487.57	1,758.03	2,028.50	2,434.20	2,839.90
Bethesda	827.81	965.78	1,103.75	1,241.72	1,517.66	1,793.60	2,069.53	2,483.44	2,897.35
Bontnewydd	828.31	966.36	1,104.41	1,242.46	1,518.56	1,794.66	2,070.77	2,484.92	2,899.07
Botwnnog	812.42	947.82	1,083.23	1,218.63	1,489.44	1,760.24	2,031.05	2,437.26	2,843.47
Brithdir a Llanfachreth	814.83	950.64	1,086.44	1,222.25	1,493.86	1,765.47	2,037.08	2,444.50	2,851.92
Bryncrug	821.31	958.19	1,095.08	1,231.96	1,505.73	1,779.50	2,053.27	2,463.92	2,874.57
Buan	815.83	951.81	1,087.78	1,223.75	1,495.69	1,767.64	2,039.58	2,447.50	2,855.42
Caernarfon	843.13	983.66	1,124.18	1,264.70	1,545.74	1,826.79	2,107.83	2,529.40	2,950.97
Clynnog Fawr	817.12	953.31	1,089.49	1,225.68	1,498.05	1,770.43	2,042.80	2,451.36	2,859.92
Corris	818.35	954.75	1,091.14	1,227.53	1,500.31	1,773.10	2,045.88	2,455.06	2,864.24
Criccieth	829.63	967.91	1,106.18	1,244.45	1,520.99	1,797.54	2,074.08	2,488.90	2,903.72
Dolbenmaen	816.21	952.25	1,088.28	1,224.32	1,496.39	1,768.46	2,040.53	2,448.64	2,856.75
Dolgellau	832.94	971.76	1,110.59	1,249.41	1,527.06	1,804.70	2,082.35	2,498.82	2,915.29
Dyffryn Ardudwy	821.69	958.63	1,095.58	1,232.53	1,506.43	1,780.32	2,054.22	2,465.06	2,875.90
Y Felinheli	825.89	963.53	1,101.18	1,238.83	1,514.13	1,789.42	2,064.72	2,477.66	2,890.60
Ffestiniog	860.48	1,003.89	1,147.31	1,290.72	1,577.55	1,864.37	2,151.20	2,581.44	3,011.68
Y Ganllwyd	830.38	968.78	1,107.17	1,245.57	1,522.36	1,799.16	2,075.95	2,491.14	2,906.33
Harlech	819.99	956.65	1,093.32	1,229.98	1,503.31	1,776.64	2,049.97	2,459.96	2,869.95
Llanaelhaearn	843.49	984.08	1,124.66	1,265.24	1,546.40	1,827.57	2,108.73	2,530.48	2,952.23
Llanbedr	828.63	966.74	1,104.84	1,242.95	1,519.16	1,795.37	2,071.58	2,485.90	2,900.22
Llanbedrog	821.48	958.39	1,095.31	1,232.22	1,506.05	1,779.87	2,053.70	2,464.44	2,875.18
Llanberis	822.17	959.19	1,096.22	1,233.25	1,507.31	1,781.36	2,055.42	2,466.50	2,877.58
Llandwrog	830.71	969.16	1,107.61	1,246.06	1,522.96	1,799.86	2,076.77	2,492.12	2,907.47
Llandygai	818.83	955.30	1,091.77	1,228.24	1,501.18	1,774.12	2,047.07	2,456.48	2,865.89
Llanddeiniolen	810.30	945.35	1,080.40	1,215.45	1,485.55	1,755.65	2,025.75	2,430.90	2,836.05
Llandderfel	816.89	953.04	1,089.19	1,225.34	1,497.64	1,769.94	2,042.23	2,450.68	2,859.13
Llanegryn	822.14	959.16	1,096.19	1,233.21	1,507.26	1,781.30	2,055.35	2,466.42	2,877.49
Llanelltyd	820.67	957.45	1,094.23	1,231.01	1,504.57	1,778.13	2,051.68	2,462.02	2,872.36
Llanengan	821.79	958.76	1,095.72	1,232.69	1,506.62	1,780.55	2,054.48	2,465.38	2,876.28
Llanfair	820.07	956.75	1,093.43	1,230.11	1,503.47	1,776.83	2,050.18	2,460.22	2,870.26
Llanfihangel y Pennant	823.57	960.83	1,098.09	1,235.35	1,509.87	1,784.39	2,058.92	2,470.70	2,882.48
Llanfrothen	821.61	958.54	1,095.48	1,232.41	1,506.28	1,780.15	2,054.02	2,464.82	2,875.62
Llangelynnin	818.10	954.45	1,090.80	1,227.15	1,499.85	1,772.55	2,045.25	2,454.30	2,863.35
Llangywer	824.71	962.17	1,099.62	1,237.07	1,511.97	1,786.88	2,061.78	2,474.14	2,886.50
Llanllechid	819.65	956.25	1,092.86	1,229.47	1,502.69	1,775.90	2,049.12	2,458.94	2,868.76
Llanllŷfni	823.39	960.63	1,097.86	1,235.09	1,509.55	1,784.02	2,058.48	2,470.18	2,881.88
Llanor	816.11	952.13	1,088.15	1,224.17	1,496.21	1,768.25	2,040.28	2,448.34	2,856.40
Llanrug	819.61	956.22	1,092.82	1,229.42	1,502.62	1,775.83	2,049.03	2,458.84	2,868.65
Llanuwchllyn	826.96	964.79	1,102.61	1,240.44	1,516.09	1,791.75	2,067.40	2,480.88	2,894.36
Llanwnda	820.50	957.25	1,094.00	1,230.75	1,504.25	1,777.75	2,051.25	2,461.50	2,871.75
Llanycil	816.05	952.06	1,088.07	1,224.08	1,496.10	1,768.12	2,040.13	2,448.16	2,856.19
Llanystumdwy	816.38	952.44	1,088.51	1,224.57	1,496.70	1,768.82	2,040.95	2,449.14	2,857.33
Maentwrog	818.53	954.96	1,091.38	1,227.80	1,500.64	1,773.49	2,046.33	2,455.60	2,864.87
Mawddwy	815.83	951.81	1,087.78	1,223.75	1,495.69	1,767.64	2,039.58	2,447.50	2,855.42
Nefyn	828.87	967.02	1,105.16	1,243.31	1,519.60	1,795.89	2,072.18	2,486.62	2,901.06
Pennal	822.99	960.15	1,097.32	1,234.48	1,508.81	1,783.14	2,057.47	2,468.96	2,880.45
Penrhyndeudraeth	835.01	974.18	1,113.35	1,252.52	1,530.86	1,809.20	2,087.53	2,505.04	2,922.55
Pentir	824.25	961.62	1,099.00	1,236.37	1,511.12	1,785.87	2,060.62	2,472.74	2,884.86
Pistyll	820.05	956.73	1,093.40	1,230.08	1,503.43	1,776.78	2,050.13	2,460.16	2,870.19
Porthmadog	823.04	960.21	1,097.39	1,234.56	1,508.91	1,783.25	2,057.60	2,469.12	2,880.64
Pwllheli	832.41	971.15	1,109.88	1,248.62	1,526.09	1,803.56	2,081.03	2,497.24	2,913.45
Talsarnau	826.62	964.39	1,102.16	1,239.93	1,515.47	1,791.01	2,066.55	2,479.86	2,893.17
Trawsfynydd	822.08	959.09	1,096.11	1,233.12	1,507.15	1,781.17	2,055.20	2,466.24	2,877.28
Tudweiliog	813.85	949.50	1,085.14	1,220.78	1,492.06	1,763.35	2,034.63	2,441.56	2,848.49
Tywyn	836.93	976.42	1,115.91	1,255.40	1,534.38	1,813.36	2,092.33	2,510.80	2,929.27
Waunfawr	819.45	956.02	1,092.60	1,229.17	1,502.32	1,775.47	2,048.62	2,458.34	2,868.06

Treth Cyngor: Cyngor Gwynedd + Cyngor Cymuned + Heddlu
Council Tax : Cyngor Gwynedd + Community Council + Police

	Band A	Band B	Band C	Band D	Band E	Band F	Band G	Band H	Band I
Aberdaron	976.25	1,138.95	1,301.66	1,464.37	1,789.79	2,115.20	2,440.62	2,928.74	3,416.86
Aberdyfi	981.83	1,145.46	1,309.10	1,472.74	1,800.02	2,127.29	2,454.57	2,945.48	3,436.39
Abergwyngregyn	976.33	1,139.06	1,301.78	1,464.50	1,789.94	2,115.39	2,440.83	2,929.00	3,417.17
Abermaw (Barmouth)	996.78	1,162.91	1,329.04	1,495.17	1,827.43	2,159.69	2,491.95	2,990.34	3,488.73
Arthog	974.18	1,136.54	1,298.91	1,461.27	1,786.00	2,110.72	2,435.45	2,922.54	3,409.63
Bala	981.52	1,145.11	1,308.69	1,472.28	1,799.45	2,126.63	2,453.80	2,944.56	3,435.32
Bangor	1,025.56	1,196.49	1,367.41	1,538.34	1,880.19	2,222.05	2,563.90	3,076.68	3,589.46
Beddgelert	983.31	1,147.20	1,311.08	1,474.97	1,802.74	2,130.51	2,458.28	2,949.94	3,441.60
Betws Garmon	971.48	1,133.39	1,295.31	1,457.22	1,781.05	2,104.87	2,428.70	2,914.44	3,400.18
Bethesda	987.89	1,152.54	1,317.19	1,481.84	1,811.14	2,140.44	2,469.73	2,963.68	3,457.63
Bontnewydd	988.39	1,153.12	1,317.85	1,482.58	1,812.04	2,141.50	2,470.97	2,965.16	3,459.35
Botwnnog	972.50	1,134.58	1,296.67	1,458.75	1,782.92	2,107.08	2,431.25	2,917.50	3,403.75
Brithdir a Llanfachreth	974.91	1,137.40	1,299.88	1,462.37	1,787.34	2,112.31	2,437.28	2,924.74	3,412.20
Bryncrug	981.39	1,144.95	1,308.52	1,472.08	1,799.21	2,126.34	2,453.47	2,944.16	3,434.85
Buan	975.91	1,138.57	1,301.22	1,463.87	1,789.17	2,114.48	2,439.78	2,927.74	3,415.70
Caernarfon	1,003.21	1,170.42	1,337.62	1,504.82	1,839.22	2,173.63	2,508.03	3,009.64	3,511.25
Clynnog Fawr	977.20	1,140.07	1,302.93	1,465.80	1,791.53	2,117.27	2,443.00	2,931.60	3,420.20
Corris	978.43	1,141.51	1,304.58	1,467.65	1,793.79	2,119.94	2,446.08	2,935.30	3,424.52
Criccieth	989.71	1,154.67	1,319.62	1,484.57	1,814.47	2,144.38	2,474.28	2,969.14	3,464.00
Dolbenmaen	976.29	1,139.01	1,301.72	1,464.44	1,789.87	2,115.30	2,440.73	2,928.88	3,417.03
Dolgellau	993.02	1,158.52	1,324.03	1,489.53	1,820.54	2,151.54	2,482.55	2,979.06	3,475.57
Dyffryn Ardudwy	981.77	1,145.39	1,309.02	1,472.65	1,799.91	2,127.16	2,454.42	2,945.30	3,436.18
Y Felinheli	985.97	1,150.29	1,314.62	1,478.95	1,807.61	2,136.26	2,464.92	2,957.90	3,450.88
Ffestiniog	1,020.56	1,190.65	1,360.75	1,530.84	1,871.03	2,211.21	2,551.40	3,061.68	3,571.96
Y Ganllwyd	990.46	1,155.54	1,320.61	1,485.69	1,815.84	2,146.00	2,476.15	2,971.38	3,466.61
Harlech	980.07	1,143.41	1,306.76	1,470.10	1,796.79	2,123.48	2,450.17	2,940.20	3,430.23
Llanaelhaearn	1,003.57	1,170.84	1,338.10	1,505.36	1,839.88	2,174.41	2,508.93	3,010.72	3,512.51
Llanbedr	988.71	1,153.50	1,318.28	1,483.07	1,812.64	2,142.21	2,471.78	2,966.14	3,460.50
Llanbedrog	981.56	1,145.15	1,308.75	1,472.34	1,799.53	2,126.71	2,453.90	2,944.68	3,435.46
Llanberis	982.25	1,145.95	1,309.66	1,473.37	1,800.79	2,128.20	2,455.62	2,946.74	3,437.86
Llandwrog	990.79	1,155.92	1,321.05	1,486.18	1,816.44	2,146.70	2,476.97	2,972.36	3,467.75
Llandygai	978.91	1,142.06	1,305.21	1,468.36	1,794.66	2,120.96	2,447.27	2,936.72	3,426.17
Llanddeiniolen	970.38	1,132.11	1,293.84	1,455.57	1,779.03	2,102.49	2,425.95	2,911.14	3,396.33
Llandderfel	976.97	1,139.80	1,302.63	1,465.46	1,791.12	2,116.78	2,442.43	2,930.92	3,419.41
Llanegryn	982.22	1,145.92	1,309.63	1,473.33	1,800.74	2,128.14	2,455.55	2,946.66	3,437.77
Llanelltyd	980.75	1,144.21	1,307.67	1,471.13	1,798.05	2,124.97	2,451.88	2,942.26	3,432.64
Llanengan	981.87	1,145.52	1,309.16	1,472.81	1,800.10	2,127.39	2,454.68	2,945.62	3,436.56
Llanfair	980.15	1,143.51	1,306.87	1,470.23	1,796.95	2,123.67	2,450.38	2,940.46	3,430.54
Llanfihangel y Pennant	983.65	1,147.59	1,311.53	1,475.47	1,803.35	2,131.23	2,459.12	2,950.94	3,442.76
Llanfrothen	981.69	1,145.30	1,308.92	1,472.53	1,799.76	2,126.99	2,454.22	2,945.06	3,435.90
Llangelynnin	978.18	1,141.21	1,304.24	1,467.27	1,793.33	2,119.39	2,445.45	2,934.54	3,423.63
Llangywer	984.79	1,148.93	1,313.06	1,477.19	1,805.45	2,133.72	2,461.98	2,954.38	3,446.78
Llanllechid	979.73	1,143.01	1,306.30	1,469.59	1,796.17	2,122.74	2,449.32	2,939.18	3,429.04
Llanllfni	983.47	1,147.39	1,311.30	1,475.21	1,803.03	2,130.86	2,458.68	2,950.42	3,442.16
Llanrug	976.19	1,138.89	1,301.59	1,464.29	1,789.69	2,115.09	2,440.48	2,928.58	3,416.68
Llanrhydydd	979.69	1,142.98	1,306.26	1,469.54	1,796.10	2,122.67	2,449.23	2,939.08	3,428.93
Llanuwchllyn	987.04	1,151.55	1,316.05	1,480.56	1,809.57	2,138.59	2,467.60	2,961.12	3,454.64
Llanwnda	980.58	1,144.01	1,307.44	1,470.87	1,797.73	2,124.59	2,451.45	2,941.74	3,432.03
Llanycil	976.13	1,138.82	1,301.51	1,464.20	1,789.58	2,114.96	2,440.33	2,928.40	3,416.47
Llanystumdwy	976.46	1,139.20	1,301.95	1,464.69	1,790.18	2,115.66	2,441.15	2,929.38	3,417.61
Maentwrog	978.61	1,141.72	1,304.82	1,467.92	1,794.12	2,120.33	2,446.53	2,935.84	3,425.15
Mawddwy	975.91	1,138.57	1,301.22	1,463.87	1,789.17	2,114.48	2,439.78	2,927.74	3,415.70
Nefyn	988.95	1,153.78	1,318.60	1,483.43	1,813.08	2,142.73	2,472.38	2,966.86	3,461.34
Pennal	983.07	1,146.91	1,310.76	1,474.60	1,802.29	2,129.98	2,457.67	2,949.20	3,440.73
Penrhyndeudraeth	995.09	1,160.94	1,326.79	1,492.64	1,824.34	2,156.04	2,487.73	2,985.28	3,482.83
Pentir	984.33	1,148.38	1,312.44	1,476.49	1,804.60	2,132.71	2,460.82	2,952.98	3,445.14
Pistyll	980.13	1,143.49	1,306.84	1,470.20	1,796.91	2,123.62	2,450.33	2,940.40	3,430.47
Porthmadog	983.12	1,146.97	1,310.83	1,474.68	1,802.39	2,130.09	2,457.80	2,949.36	3,440.92
Pwllheli	992.49	1,157.91	1,323.32	1,488.74	1,819.57	2,150.40	2,481.23	2,977.48	3,473.73
Talsarnau	986.70	1,151.15	1,315.60	1,480.05	1,808.95	2,137.85	2,466.75	2,960.10	3,453.45
Trawsfynydd	982.16	1,145.85	1,309.55	1,473.24	1,800.63	2,128.01	2,455.40	2,946.48	3,437.56
Tudweiliog	973.93	1,136.26	1,298.58	1,460.90	1,785.54	2,110.19	2,434.83	2,921.80	3,408.77
Tywyn	997.01	1,163.18	1,329.35	1,495.52	1,827.86	2,160.20	2,492.53	2,991.04	3,489.55
Waunfawr	979.53	1,142.78	1,306.04	1,469.29	1,795.80	2,122.31	2,448.82	2,938.58	3,428.34

Tudalen 2